

A E D

tühe-kahe päevaga. Seejärel tuleb segu laikudesse laiaili lükata, ära rullida ja kasta. "Peab ainult jälgima, et seemned üle ei idane," hoiatab Saar. "Kui tulevad juba pikad idud, siis võib ümbervalamine murutaime vigastada."

Väetamine julgustab. Iga niitmine viib pinnasest ära toitaineid. Kui tahta head muru, on vaja seda väetada. Üldjuhul väetatakse kaks-kolm korda aastas, kevadel ja suvel. Mugavam on väetada pikatoimelise väetisega tühe korra kevadel. Hinna poolest on see kallim ja seda kulub rohkem, kuna seda peab jätkuma kogu aastaks.

Tava-aastal piisab sellest ühest korrast väetamisest. Kui on vihmasem suvi ja on märgata, et muru muutub heledamaks, siis tasub korra veel lisaks väetada.

Väetamiseks soovib Saar muretseda väetisekülviku. Käsitsi väetades võivad murule ebaühtlased jutid jääda. Külvikuga õnnestub ka kogeenematul aiapidajal väetamine ühtlasemalt. Kui muru on väetatud, kasvab see paremini ja ilusamaks, kuid siis tuleb ka rohkem niita.

Ilusat muru peab tihti niitma. Seitsmepäevane intervall on enamasti liiga pikk. Hästi hooldatud ja väetatud muru tuleks niita intensiivsel kasvuperioodil nelja-viie päeva järel. Mida sagedamini ja korraga vähem niita, seda tihedam ja ilusam muru kasvab.

Muruniitmisele võiks juba aia rajamisel mõelda, sest mida terviklikum on murupind, seda kergem on hiljem hooldus. Selleks tasub peenrad paigutada kokku teeservadesse või krundi äärde ja rühmitada puud.

Ajakulu sõltub ka niitjast. Saar soovib võtta niidukiga pikad sirged ja teha võimalikult vähe pöördeid. Nii võib aiast sõltuvalt võita päris palju aega. Kui aga tahta perfektset muru, siis peaks niitma kõigepealt ühtepidi ja siis veel teistpidi. Nii saab ilma niitmisejuttideta muru.

Murulejuua. Enne kastmisega alustamist tuleb otsustada, kas seda üldse teha. "Kui oled põuasel ajal juba kastma hakanud, siis tuleb minna lõpuni välja," räägib Saar. "Kui kasta vaid korra, muutub taim õrnemaks. Taimejuured tulevad maapinnale, sest saavad aru, et niiskus tuleb ülevalt. Pindmises kihis hakkavad juured aga kuivama ja võivad hukkuda."

Kui üldse kasta, siis tugevalt. Nii jõuab niiskus pinnase alumiste kihtideni ja juured tungivad sügavale.

Kastmiseks on mitmesuguseid süsteeme. Nõudlikum muruhooldaja võib rajada kastmissüsteemi muru sisse. Tippvariandi puhul tõusevad pihustid kastmiseks maapinnale ja tõmbuvad pärast muru sisse tagasi.

Kasutada saab ka teisaldatavaid süsteeme ja voolikuid. Vihmuteid on kahesuguseid: ringvihmutid ja lehvivihmutid. Need saab panna kindlaks ajaks tööle ja seejärel teisaldada.

MURUREHA

Ä Mis on mis Muruhooldusvahendid

MURUNIIDUK

MURUÕHUTAJA

VÄETISEKÜLVIK

VIHMUTI

NAELIKUD

Ä Tasub teada Muru rajamisel omad tarkused

OSA MURUSORTE talub tallamist rohkem ja osa vähem, osa aga sobib kasvama varjuliseks kohta. Spordimuru kannatab küll rohkem, aga vajab ka sagedasemat väetamist ja niitmist.

KUI MURU väga intensiivselt ei kasutata ja on soov hoolduse pealt aega kokku hoida, on parem valida universaalne murusegu.

ARENDAJAD ja ehitajad jäta- vad uute kruntide puhul osa tööd tegemata. Tavaliselt koonerdatakse mullaga ega tehta umbrohutõrjet. Muru läheb roheliseks küll, aga lähedalt vaadates ei näe hea välja.

MURU rajamisest tingitud vead tulevad välja hiljem. Kas on liiga palju umbrohtu või te- kivad laigud, kus paiguti muru üldse ei kasva.

Kas umbrohuvaba muru on võimalik?

HEA UMBROHUVABA muru saamine on Eestis päris keeruline. Isegi platsile toodud uue sõelutud mulla sees on palju umbrohuseemneid ja -juuri. Umbrohuvaba pinnase jaoks tuleb kõigepealt muld laiaili lükata ja oodata, kuni umbrohi kasvab umbes 10 cm kõrguseks. Seejärel tuleb prit-

sida taimi umbrohutõrjevahendiga Roundup, mis tapab kõik rohelise. Kui umbrohi on pruuniks muutunud, on vaja muld üle freesida, tasandada ja teha murukülv.

SELLISELT talitades on võimalik umbrohi murus miinimumi viia, ehkki pikka aega on vaatepilt aias üsna inetu.